

Barna i dødens forgård

Enkel og finstemt forestilling om skjebnen til jødiske barn i Theresienstadt.

Teater

Kulturkirken Jakob

«Barna i Theresienstadt. Jeg så aldri flere sommerfugler her»

Av Celeste Raspanti

Regi: Elisabeth Blæstrud

Med bl.a. Vanessa Borgli, Ole Hovind Guldvog, Marit Synnøve Berg, Marianne Jonger, Rannov Nilsen og Rikke Schillinger

● **Bevegende fra Theresienstadt**

«Jeg så aldri flere sommerfugler her» er en bevegende skildring av skjebnen til jødiske barn i Theresienstadt under den annen verdenskrig. Det er en neddempet, vond og poetisk forestilling som spilles i Kulturkirken Jacob nå.

Celeste Raspantis stykke er bygget på erfaringene til et av barna som overlevde oppholdet i garnisonsbyen utenfor Praha. Hun het Raja Englän-

derova, og gjendiktningen av hennes livshistorie er basert på dokumentarisk materiale, som dagboksnotater, dikt, brev, tegninger og bilder laget av barna i ghettoen.

98 av 15 000 overlevde. Barna levde i dødens forgård. Theresienstadt var en gjennomgangsleir på veien til tilintetgjørelsesleire i Polen. Bare 98 av de 15 000 barna som oppholdt seg i leiren mellom 1941 og 1945 overlevde.

I «Jeg så aldri flere sommerfugler her» må menneskene ty til fantasi-kraft for å demme opp for redselen, ensomheten og ondskapen. Overlevelsesstrategien heter kunst, lek og fantasi. I stykket er det læreren og medmennesket Irena som inspirerer barna til å uttrykke seg kunstnerisk. De tegner, maler og skriver. De uttrykker sin angst for deportasjon og ryktene om togene, men de forteller også om fremtidshåp og drømmer om «når jeg kommer hjem». Da vil de leke, spille piano og drikke kakao.

Barnets frykt. Bård Lie Thorbjørnsen har bygget opp en trescenografi med senger, benker og en trapp opp til utgangen. Det danner et oppholdsrom

for lengsler og drømmer, men også for det mørke og truende som befinner seg utenfor. Ut av mørket lyser skarpt tegnede tablåer og menneskeskikkelser. Fem skuespillere, åtte barn og en danser forteller historien om livet i leieren. I sentrum står Vanessa Borgli som Raja. Hun som overlevde og mistet familien og vennene sine. Det er hun som ser tilbake. Gjenopplever barnets frykt og ensomhet da hun ankom leiren. Og møtet og avskjeden med kjæresten Honza. Ole Hovind Guldvog er mannen hun mister, samtidig som han er gitarist i musikergruppen. Kvinnen som samler barna og gir dem trygghet og tro, Irena, spilles av Marit Synnøve Berg.

Drømmer og håp. Barnas skjebner gjør inntrykk, og de åtte unge aktørene får fint frem tragedien. Raymond Enoksens musikk og Rikke Schillingers dans er godt integrert i oppsetningen. Klanger og bevegelser åpner nye rom til stoffet. Regissør Elisabeth Blæstrud har laget en neddempet og bevegende forestilling om drømmer og håp i en mørk og grusom virkelighet.

ELISABETH RYGG



Raja (Vanessa Borgli) overlevde, men mistet familien og vennene sine. Hun må også ta avskjed med kjæresten Honza (Ole Hovind Guldvog).

FOTO: DAMIR CVETOJEVIC